

Bir İnekte Rastlanan İkiz Mumifiye Fötüs Olgusu

Çağatay TEK^{1*}, Ahmet SABUNCU¹, Melih UÇMAK¹, Adem ŞENÜNVER¹

¹İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Avcılar, 34320, İstanbul, Türkiye

*Sorumlu Yazar: Çağatay TEK İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, 34320, Avcılar, İstanbul, Türkiye
e-posta: catek@istanbul.edu.tr, Tel.: +90 212 4737070-17320

Geliş Tarihi /Received: 03.01.2011

ÖZET

İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Araştırma ve Uygulama Çiftliğinden Veteriner Fakültesi Kliniklerine getirilen 5 yaşlı, ikinci yavrusuna gebe, montofon ırkı bir inekte mumifikasyon ön tanısı kondu. Yapılan sezaryen operasyonu sonucunda 5-6 aylık ikiz yavru da mumifikasyon olgusu belirlendi. Operasyon gerekli uygulamalar yapılarak sonlandırıldı ve postoperatif bakım ve tedavi uygulandı. Gebelik dönemleri boyunca ineklerin sağlık kontrollerinin düzenli yapılması önemli bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnek, mumifikasyon, ikiz gebelik

ABSTRACT

A CASE OF MUMIFIED TWIN FETUSES ENCOUNTERED IN A COW

A 5 year old Montofon cow, pregnant to its second calf was brought from the Research and Practise Farm of Veterinary Faculty of İstanbul University to the clinics of Veterinary Faculty and preliminary diagnosis was made as mummification. During the cesarean operation 5-6 months old mummified twin fetuses were found. Operation was ended by making the appropriate applications and postoperative care and therapy was applied. Regular health checks of the cows during periods of pregnancy were found to be important.

Key Words: Cow, mummification, twin pregnancy

Giriş

Evcil hayvanlarda gebelik süresinin ortasında veya daha ilerisinde fötüs ölümü şekillenirse korpus luteum aktivitesine devam eder ve annede herhangi bir belirti görülmez. Allantois ve amnion sıvıları emilir, yavru zarları kurur, sertleşir. Uterusun yavrunun üzerine yapıştığı ve yavrunun kuru bir kitle haline geldiği bu duruma mumifiye fötüs ismi verilir. Bütün evcil hayvanlarda, her yaş

grubunda görülmekle beraber mumifiye fötüs olgusuna en fazla ineklerde rastlanılır (İzgür, 1994). İneklerde fötüsün ve fötal membranların mumifikasyonunun görülme oranı %0,13-1,8 arasındadır. İntrauterin mumifikasyonda allantochorion, allantoamnion gibi fötal membranın kısımları ve göbek kordonu genellikle birbirlerinden ayırt edilebilir (Jalakas, 2000).

İneklerde yavrunun ölümü genellikle gebeliğin 5-7. aylarında interplasental kanama veya plasentanın görevini yerine getirememesi sonucu oluşur. Sığırlarda görülen hematik tip mumifikasyonda plaseenta ve karunkulalar involü olur, yavru zarları kurur. İneklerde mumifiye fötüs herhangi bir kötü koku veya irin görülmesiz kendiliğinden yavru atma şekillenene kadar 1-2 ay bazen de gebelik süresi tamamlanincaya kadar uterusu kalabilir (İzgür, 1994). Bu olguda tesbit edilen mumifiye ikiz fötüs, gebelik dönemleri boyunca sürüdeki ineklerde sağlık kontrollerinin düzenli yapılmasının önemini vurgulamaktadır.

Olgu

5 yaşında, ikinci yavrusuna gebe, montofon ırkı bir inek İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Araştırma Uygulama çiftliğinden Veteriner Fakültesi Kliniklerine tırnak probleminin tedavi edilmesi amacı ile

gönderildi. Alınan anamnez sonucunda ineğin 8 aylık gebe olduğu öğrenildi.

Gebeliğinin seyri hakkında bilgi almak için yapılan rektal muayene sonucunda yavrunun canlı olmadığı, karın boşluğuna doğru sarktığı ve mumifikasyon şekillendiği tespit edildi. Uygulanan klinik muayeneler sonucunda ineğin sezaryen operasyonuna alınmasına karar verilerek operasyon için ön hazırlığa geçildi. Travaya alınan ineğin sol fossa paralumbalisi traş ve dezenfekte edildi. Bölgenin anestezisi için lidokain hidroklorür ve epinefrin hidroklorür (Jetokain, Adeka®) ile lokal infiltrasyon anestezisi seçildi. Usulüne uygun bir şekilde deri, deraltı bağdoku, kaslar ve periton açılarak karın boşluğuna girildi ve karın boşluğuna sarkmış olan gebe kornu yara dudaklarına kadar çekilerek dışarı alındı. Gebe kornuya yapılan ensizyon sonrası kornu uteri içinde bulunan mumifiye ikiz fötüs, fötal membran kısımları ile birlikte dışarı alındı (Şekil 1).

Şekil 1. Mumifiye fötüslerin çıkarılması.
Figure 1. Taking out of the mummified foetuses.

Mumifiye fötüs dışarı alındıktan sonra kornu uterusu içine tetrasiklin içeren antibiyotik obletler (Devamisın, Vetaş®) konarak cerrahi kurallara göre kornu uteri, periton, kas tabakaları, deraltı bağdoku ve deri kapatıldı. Operasyon sonrası kas içi antibiyotik

uygulanmasına (Clemipen Strep, Topkim®) 5 gün boyunca devam edildi.

Tartışma ve Sonuç

Jinekolojik olarak hiçbir şikayeti olmayan ve 8 aylık gebe olduğu zannedilen montofon ırkı

inekte yapılan operasyon sezaryen sonucunda gelişiminin yaklaşık 5-6. aylarında mumifiye olduğu düşünülen ikiz fötüs çıkarıldı (Şekil 2). Bu rapor inekte herhangi bir semptom

oluşturmaksızın mumifiye fötüsün 2 ay ya da gebelik süresi sonuna kadar uterusu kalabileceğini (İzgür, 1994) doğrulamaktadır.

Şekil 2. İkiz mumifiye fötüsler.
Figure 2. Twin mummified foetuses.

Hematik mumifikasyon ineklerde çok nadir görülmektedir. Föetal mumifikasyonun insidensi % 0,13-1,8 arasında değişmektedir (Jalakas, 2000; Moore ve Richarson, 1995). Fötüsün çıkarılmasından sonra fertilité prognosunun iyi olduğu, ineklerin fötüs çıkarıldıktan sonraki birinci veya ikinci östrusda gebe kalabildikleri bildirilmektedir (Moore ve Richarson, 1995; Roberts, 1986). Elmore (1992) daha önce mumifiye fötüs olgusunu yaşamış ineklerin iyileşebildiğini ve farklı boğaların kullanılması ile %30 civarında gebe kalabildiklerini bildirmiştir. Bu durum mumifiye fötüs olgularında genetik öğelerin rol alabileceğini düşündürmektedir. Föetal ölüm ile teşhis arasında geçen süre genellikle uzundur ve bu ineğin kuruya çıktığı dönemi uzatmaktadır. Böyle durumlarda ineğin kesime gönderilmesi ekonomik açıdan verilecek en doğru karar olacaktır (Moore ve Richarson, 1995).

Gebelik dönemleri boyunca sürüdeki ineklerde sağlık kontrollerinin düzenli yapılması, gebeliklerinin gidişatı hakkında bilgi sahibi olunması sonucunda, görülme oranı düşük de

olsa fötal mumifikasyon olgusunun erken teşhis edilmesi ile uzayan kuru dönem periyodunun kısaltılması sağlanabilecektir.

KAYNAKLAR

- Elmore, R.G., 1992.** Focus on bovine reproductive disorders: managing cases of fetal mummification. *Veterinary Medicine* 87, 155-159.
- İzgür, İ.H., 1994.** Gebelik Patolojisi. In: Alaçam, E. (Ed), *Reproduksiyon Sun'ı Tohumlama Doğum ve İnfertilite*, Dizgiye, Konya, pp. 139-149.
- Jalakas, M., 2000.** Mummification of fetal membranes in the bovine vagina a case report. *Theriogenology* 54, 1281-1284.
- Moore, A.A., Richardson, G.F., 1995.** Uterine torsion and fetal mummification in a cow. *Canadian Veterinary Journal* 36, 705-706.
- Roberts, S.J., 1986.** Diseases and Accidents of the Gestation Period. In: Roberts, S.J (Ed), *Veterinary Obstetrics and Genital Diseases*, *Theriogenology*, 3rd ed. Woodstock Vermont, pp. 213-217.